

אגף א' - קידום ילדים ונוער בסיכון

עמיד
@ תכנית היל"ה
הילה

מבחן בתנ"ך

10 שני"ל

(תשפ"ו)

מבחן ראשון - מחוץ

אנו רואים בקיום טוהר הבחינות משימה חינוכית, ערכית ומוסרית,
שהמערכת כולה נקראת להיערך להצלחתה.

באחריות הנבחן/ הנבחנת לשמור על טוהר הבחינות בהתאם לכללים ולהנחיות
בע"פ ובכתב על גבי שאלון הבחינה ועל ידי אחראי/ת הבחינה.

כל הזכויות שמורות למשרד החינוך

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה : שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח הערכה :

בשאלון זה ארבע שאלות .

בכל שאלה שני סעיפים

ג. הניקוד לכל שאלה - 15 נקודות

סה"כ – 60 נקודות

ד. חומר עזר מותר בשימוש : תנ"ך שלם ללא פירושים.

כתוב בכתב ברור במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה) רשום כ"טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

יחידה ראשונה – בריאת העולם / סיפורים אוניברסליים

1. קרא את הקטע הבא מבראשית ג'.

ח וַיִּשְׁמְעוּ אֶת-קוֹל ה' אֱלֹהִים, מִתְהַלֵּךְ בְּגֶן--לְרוֹם הַיּוֹם; וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ, מִפְּנֵי ה' אֱלֹהִים, בְּתוֹךְ, עֵץ הָגֶן. ט וַיִּקְרָא ה' אֱלֹהִים, אֶל-הָאָדָם; וַיֹּאמֶר לוֹ, אֵיכָה. י וַיֹּאמֶר, אֶת-קִלְךָ שָׁמַעְתִּי בְּגֶן; וְאִירָא כִּי-עִירַם אֲנִכִּי, וְאֶחָבָא. יא וַיֹּאמֶר--מִי הִגִּיד לְךָ, כִּי עִירַם אֶתָּה; הֲמֵן-הָעֵץ, אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵבִלְתִּי אֲכַל-מִמֶּנּוּ--אָכַלְתָּ. יב וַיֹּאמֶר, הָאָדָם: הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי, הוּא נָתַנָּה-לִּי מִן-הָעֵץ וְאָכַל. יג וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהִים לָאִשָּׁה, מַה-זֹּאת עָשִׂית; וַתֹּאמֶר, הָאִשָּׁה, הִנֵּחַשׁ הִשִּׁיאֲנִי, וְאָכַל.

א. בפרק כולם מאשימים את האחר: האדם את חוה, וחווה את הנחש. כיצד אתה מסביר התנהגות זו? איך צריך לנהוג במצב בו עושים מעשה שאינו מקובל על אחרים?

(8 נקודות)

___ כַּף תְּשׁוּבָה הַיּוֹנִית תִּתְקַבֵּל. לְדוֹמָה: יִשְׁנֶה כֹאן
כְּרִיחָה מְקַבֵּלֶת אַחֲרֵיכֶם. כַּף אַחַד מֵאֵשֶׁת אֵת הָאֲחֵר
כִּי כַּךְ מִסִּירֶיךָ אַחֲרֵיכֶם. לְדַעְתִּי, בְּמִצָּה בּוֹ עוֹשֶׂיךָ
מַעֲשֵׂה שְׂאִינּוֹ מְקוּבָל עַל אַחֲרֵיכֶם, יֵשׁ לְקַחַת אַחֲרֵיכֶם
עַל מַעֲשֵׂיכֶם, אוֹ לְהַתְנַצֵּץ וּלְקַבֵּל הַחֲלָטָה שֶׁלֹּא לַחֲלוֹךְ
עַל מַעֲשֵׂה כֹלָה.

ב. מיהו הנחש? יצור פלאי? קול פנימי של האישה בליבה שהסית ופיתה אותה? נמק. איך מתמודדים עם פיתוי? (7 נקודות)

___ יִשְׁנֶה מִסְכַּר פִּירוֹשִׁים לְדַמּוֹתוֹ שֶׁ הֵנַח. יֵשׁ הָאוֹמְרִים

כי הוא קול פנימי של חוה, ויש האומרים כי הוא יצור
פלאי. לדעתו, זהו קול פנימי בלילה של חוה. יש
האומרים כי זה קולו של השטן.

יחידה שנייה – סיפורי האבות

2. קרא את הקטע הבא מבראשית י"ב

א ויאמר ה' אל-אברם, לך-לך מארצך וממולדתך ומבית אביך, אל-הארץ, אשר
אראך. ב ואעשה, לגוי גדול, ואברכה, ואגדלה שמך; והיה, ברכה. ג ואברכה,
מברכך, ומקללך, אאר; ונברכו בך, כל משפחת האדמה. ד וילך אברם, כאשר דבר
אליו ה', וילך אתו, לוט; ואברם, בן-חמש שנים ושבעים שנה, בצאתו, מחרן. ה ויקח
אברם את-שרי אשתו ואת-לוט בן-אחיו, ואת-כל-רכושם אשר רכשו, ואת-הנפוש,
אשר-עשו בחרן; ויצאו, ללכת ארצה כנען, ויבאו, ארצה כנען. ו ויעבר אברם, בארץ,
עד מקום שכם, עד אלון מורה; והכנעני, אז בארץ. ז וירא ה', אל-אברם, ויאמר,
לזרעך אתן את-הארץ הזאת; ויבן שם מזבח, לה' הנראה אליו. ח ויעתק משם
ההרה, מקדם לבית-אל--ויט אהלה; בית-אל מים, והעי מקדם, ויבן-שם מזבח לה',
ויקרא בשם ה'. ט ויסע אברם, הלוח ונסוע הנגבה.
י ויהי רעב, בארץ; וירד אברם מצרימה לגור שם, כי-כבד הרעב בארץ. יא ויהי,
כאשר הקריב לבוא מצרימה; ויאמר, אל-שרי אשתו, הנה-נא ידעתי, כי אשה יפת-
מראה את. יב והיה, כי-יראו אתך המצרים, ואמרו, אשתו זאת; והרגו אתי, ואתך
יחיו. יג אמרי-נא, אחתי את--למען ייטב-לי בעבורך, וחסיתה נפשי בגללך

א. מה מותר לעשות בשעת סכנה? האם אתה מסכים עם התנהגותו של
אברהם? (8 נקודות)

____ כל תשובה הינונית תתקבל. לדוגמה: בשעת סכנה
מותר לנצל כל אפשרות הצומחת בפנינו כדי לשרוד,
זה נקרא השתדלותו של האדם להגן על עצמו ולכן
אני מסכים עם אברהם. או – בשעת סכנה יש לסמוך
על ה' במיוחד כשהוא אמר לאברהם שהוא מנן עליו.
לכן אינני מסכים עם מעשיו של אברהם.

ב. כאשר רוצים להעביר מסר חשוב כפי שאברהם רצה להפיץ את המונותאיזם, מהי הדרך המומלצת? איך משכנעים אחרים במה שאנו מאמינים בו? (7 נקודות)

כל תשובה הציונית תתקבל. לדוגמה: יש לעשות יחסי ציבור למסר שלנו, לפרסם אותו, לתת דוגמה אישית, להקשיב לאחרים ולומר את דברינו בצורה מנומקת.

יחידה שלישית – יציאת מצרים עשרת הדברות וכיבוש הארץ

3. קרא את הקטע משמות א'

ח וַיָּקָם מֶלֶךְ-חֲדָשׁ, עַל-מִצְרַיִם, אֲשֶׁר לֹא-יָדַע, אֶת-יֹסֵף. ט וַיֹּאמֶר, אֶל-עַמּוֹ: הִנֵּה, עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל--רַב וְעָצוּם, מִמֶּנִּי. י הִבֵּה נְתַחֲכֶמָה, לִּי: פֶּן-יִרְבֶּה, וְהָיָה כִּי-תִקְרָאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסַף גַּם-הוּא עַל-שְׂנְאֵינוּ, וְנִלְחַם-בָּנוּ, וְעָלָה מִן-הָאָרֶץ. יא וַיִּשְׁימוּ עָלָיו שְׂרֵי מִסִּים, לְמַעַן עֲנֹתוֹ בְּסִבְלָתָם; וַיָּבִן עָרֵי מִסְכָּנוֹת, לְפָרְעָה--אֶת-פְּתֹם, וְאֶת-רַעַמְסֵס. יב וְכַאֲשֶׁר יַעֲנוּ אֹתוֹ, כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ; וַיִּקְצוּ, מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל. יג וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרַיִם אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּפָרֹךְ. יד וַיִּמְרֹרּוּ אֶת-חֵייהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה, בְּחֹמֶר וּבִלְבָּנִים, וּבְכָל-עֲבֹדָה, בַּשָּׂדֶה--אֶת, כָּל-עֲבֹדָתָם, אֲשֶׁר-עָבְדוּ בָהֶם, בְּפָרֹךְ. טו וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ מִצְרַיִם, לַמְּיֻלְּדֹת הָעֵבְרִית, אֲשֶׁר שָׁם הָאֵחָת שִׁפְרָה, וְשֵׁם הַשְּׁנִית פּוֹעָה. טז וַיֹּאמֶר, בְּיֻלְּדָן אֶת-הָעֵבְרִיּוֹת, וַיֵּרְאוּן, עַל-הָאֲבָנִים: אִם-בֶּן הוּא וְהִמָּתֵן אֹתוֹ, וְאִם-בַּת הוּא וְחִיָּה. יז וַתִּירָאן הַמְּיֻלְּדֹת, אֶת-הָאֱלֹהִים, וְלֹא עָשׂוּ, כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהֵן מֶלֶךְ מִצְרַיִם; וַתִּסְיֶינָה אֶת-הַיָּלָדִים. יח וַיִּקְרָא מֶלֶךְ-מִצְרַיִם, לַמְּיֻלְּדֹת, וַיֹּאמֶר לָהֶן, מַדּוּעַ עֲשִׂיתֶן הַדָּבָר הַזֶּה; וַתִּסְיֶינָה אֶת-הַיָּלָדִים. יט וַתֹּאמְרֶינָה הַמְּיֻלְּדֹת אֶל-פָּרְעָה, כִּי לֹא כְנָשִׁים הַמִּצְרִית הָעֵבְרִית: כִּי-חַיּוֹת הֵנָּה, בְּטָרֶם תָּבֹא אֵלֶינָה הַמְּיֻלְּדֹת וַיִּלְדוּ. .

א. פרעה מנמק את התנגדותו לבני ישראל בכך שאם תפרוץ מלחמה הם יהיו גיס חמישי וסוג של אויבים מבפנים. מעין בוגדים. האם, לדעתך, יש לחשוש לנאמנות כפולה כאשר יהודים חיים בגולה? האם הם לא יהיו נאמנים לארץ בה הם חיים? (8 נקודות)

____ כל תשובה מנומקת תתקבל. לדוגמה: לדעתו, אין לחשוש לנאמנות כפולה. יהודי אמריקה נאמנים לארצם וזה לא סותר את תמיכתם עם בישראל. לאורק ההיסטוריה לא היתה בעיה עם היהודים שחיו בארץ והם לא באדו בארצות שאירחו אותם.

ב. המיילדות הן סוג של חסידות אומות העולם. מהן התכונות של חסידי אומות העולם לפי הפרק? מה הנימוק שלהן לסרוב לדרישת פרעה? (7 נקודות)

לפי הפרק התכונות של חסידות אומות העולם הן: היותן יראות אלהים, היותן בעלות מצפון ואולי גם היותן נשים אשר אחיזא לא נחשבו באותן ימים ולכן הן הודו עם הסובלים. הנימוק שלהן לסרוב לפרעה היה שהנשים הצבריות יולדות עוד לפני שהמילדות מביאה אליהן.

יחידה רביעית – מלוכה גלות וגאולה

4. קרא עזרא א'

א ובשנת אחת, לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרֶס, לְכָלוֹת דְּבַר-ה', מִפִּי יִרְמְיָהּ: הֲעִיר ה', אֶת-רוּחַ כְּרֹשׁ מֶלֶךְ-פָּרֶס, וַיַּעֲבֹר-קוֹל בְּכָל-מְלָכוֹתָיו, וְגַם-בְּמִכְתָּב לְאַמֶּר. **ב** כֹּה אָמַר, כְּרֹשׁ מֶלֶךְ פָּרֶס-- כָּל מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ, נָתַן לִי ה' אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם; וְהוּא-פָקֵד עָלַי לְבָנוֹת-לוֹ בַּיִת, בִּירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה. **ג** מִי-בָכֶם מְכַל-עֲמוֹ, יְהִי אֱלֹהֵיו עֲמוֹ, וַיַּעַל, לִירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה; וַיָּבֹן, אֶת-בַּיִת ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל--הוּא הָאֱלֹהִים, אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם. **ד** וְכָל-הַנָּשָׂאֵר, מְכַל-הַמִּקְדָּמוֹת אֲשֶׁר הוּא גֵר-נָשָׂם--יְנַשְׂאוּהוּ אֲנָשֵׁי מִקְדָּמוֹ, בְּכֶסֶף וּבְזָהָב וּבְכִישׁוֹ וּבְבִהֶמָּה; עִם-הַנְּדָבָה--לְבַיִת הָאֱלֹהִים, אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם

א. מהי חשיבותה של הצהרת כורש? ההצהרה ניתנה גם בעל פה כי לא כולם ידעו קרוא וכתוב. מהי חשיבות הנחלת ההשכלה לכולם? (8 נקודות)

*חשיבותה של הצהרת כורש היא ההכרה ברצון של
העם לאידיה של עצמאות ולחופש הפולחן. חשיבות
הנחלת ההשכלה היא האפשרות שדיצת קרוא וכתוב
פותחת בפני אנשים כי ידע לה כת.*

ב. לא כולם עלו ארצה אחרי ההצהרה. האם ישנה אצלך הבנה לרצון לחיות בחוץ לארץ?
ישנן סיבות להישארות בנכר: פרנסה, הרגל, קשרים חברתיים, קושי לעבור לארץ חדשה עם שפה חדשה והרגלים ומנהגים חדשים. איזו מבניהן הכי משמעותית לדעתך? הסבר. (7 נקודות)

*כל תשובה הציונית תתקבל. לדוגמה: ישנה אצלי
הבנה לצורך לחיות בחוץ לארץ כאשר אתה כבר חי
עם ורציף לשפה ויש לך פרנסה וקשרים חברתיים. או
– אינני מבין איך כשיש לנו מדינה ובית משלנו
יהודים עדיין חיים בגלות. בחלק השני של התשובה
על הנבחן לבחור סיבה ולנמק את בחירתו.*

מהצחה!!